

Deň učiteľov

Vážené panie učiteľky, vážení páni učitelia Základnej školy s materskou školou Vladimíra Mináča v Klenovci, Špeciálnej základnej školy v Klenovci a Súkromnej základnej umeleckej školy v Klenovci.

V priebehu kalendárneho roka si pripomíname rôzne významné dátumy, ktoré sa dotýkajú nášho historického, spoločenského, pracovného či osobného života. A ja ani vo víre prebiehajúcich krízových udalostí nezabúdam na dátum 28. marec, ktorý každý rok patrí tradične Dňu učiteľov. Každá tradícia má v sebe určité čaro. Deň učiteľov ani v súčasnosti nestráca na svojom význame, práve naopak. Práca učiteľov či vychovávateľov je paradoxne vnímaná viac teraz, keď sú zatvorené školy. Akosi viac sme si všetci, no hlavne rodičia začali uvedomovať myšlienku J.A. Komenského: „Jeden deň s dobrým učiteľom je viac ako tisíc dní usilovného samostatného štúdia.“

Vážení učitelia, dovoľte, aby som Vás pri tejto príležitosti pozdravila a vyjadrila uznanie, ktoré Vám patrí. Tohtoročný Deň učiteľov si pripomíname v čase veľkej skúšky celej spoločnosti kvôli šíreniu ochorenia COVID-19. Verím, že Vy túto situáciu zvládnete v pokoji a snažíte sa byť oporou Vaším žiakom a ich rodičom. Aj v tomto ťažkom období robíte všetko pre to, aby Vaši žiaci odchádzali zo školy vyzbrojení potrebnými vedomosťami, ktoré zúročia v ďalšom štúdiu i živote.

Za to, ako sa o naše klenovské deti staráte, Vám všetkým, vážení učitelia, úprimne ďakujem. Verím, že čas obmedzení, ktorý práve prežívame, čoskoro skončí a ja budem mať možnosť osobne sa s Vami stretnúť, poďakovať a zablahoželať Vám. Ak by však k tomu ešte nejaký čas nemohlo prísť, prijmite, prosím, aspoň túto formu prejavu môjho uznania a vďačnosti.

Do ďalších dní Vám všetkým želim veľa síl, veľa zdravia a pedagogickej kreativity a nášmu klenovskému školstvu želim veľa ďalšieho všestranného rozvoja. Verím, že spoločnými silami túto pandémiu zvládneme a opäť sa stretnete so svojimi žiakmi o niečo skúsenejší, silnejší, no možno s inými prioritami.

Na záver chcem pozdraviť našich učiteľov, ktorí sú už na zaslúženom odpočinku. Chcem im pripomenúť, že na nich nezabúdame, že si vážime prácu, ktorú vykonali. Veľa žiakov, ktorých vychovali a pripravili na ďalšie štúdium, dnes úspešne pracuje v oblasti techniky, práva, manažmentu, výskumu, ale aj v súčasnosti tak potrebnej prvej línii ako lekári, zdravotné sestry či záchranári. Nech je váš život naplnený dobrým zdravím, priaznivým rodinným ovzduším a spokojnosťou!

Zlata Kaštanová, starostka obce

Busta Jána Štefánika pred budovou našej základnej školy. Foto: archív obce

23. januára sme si pripomenuli oslobodenie našej obce

Denne prechádzame našou obcou a máme plné hlavy starostí a myšlienok na to, čo sa práve deje, čo nás čaká. Už rok žijeme v zajatí pandémie koronavírusu. Ale v našom živote sa dejú aj iné veci a občas sa v myšlienkach potrebujeme vrátiť do minulosti. Tak tomu bolo aj 23. januára 2021, kedy sme si pripomenuli oslobodenie našej obce.

A to práve preto, že naši klenovskí ľudia prežili množstvo hrôzy, ktoré vojna priniesla. U gazdov na klenovských vrchoch našlo prístrešie niekoľko tisíc utečencov. Klenovskí chlapi bojovali po boku partizánov a ako informátori, ženy varili, piekli chlieb, prali, ošetrovali partizánov a vojakov a nosili im potraviny.

Každá historicky významná udalosť má svoje významné osobnosti. Inak tomu nebolo ani pred 76-timi rokmi, kedy bola oslobodená naša obec Klenovec.

Nikto sa hrdinom nerodí. Tisíce hrdinov odišlo z tohto sveta bez toho, aby čo len tušili o svojom hrdinstve. Niekedy je hrdinstvom zostať sám sebou, niekedy konať pre blaho iných a niekedy je to prejav ušľachtilej odvahy. Každá doba má svojich hrdinov. Nemyslím tých papierových, ale tých reálnych, ktorí síce nie sú bez chýb, ale zanechali za sebou činy.

Aj v našej obci desiatky rokov denne prechádzajú celé generácie žiakov do školy okolo pamätníka Jána Štefánika (nášho rodáka a obyvateľa) bez povšimnutia. Z generácie na generáciu máme plytšie vedomosti z histórie rodnej obce. Dnes už iste málokto vie, že

tento náš Klenovčan pán Ján Štefánik (*1900 - +1945) bol reprezentantom takýchto hrdinov a prejavil sa ako veľká osobnosť. Jeho odvaha v protifašistických akciách v obci a regióne mu vzala to najcennejšie - život, keď ho počas vyšetrovania Nemci utýrali na smrť. Zomrel vo veku, kedy bol pre manželku a dcéry nenahraditeľný a pre spoločnosť potrebný. Dnes už môžeme poďakovať len jeho žijúcim príbuzným - dcére, vnukovi a pravnukovi, ktorí so svojimi rodinami žijú stále v našej obci, ako aj ďalším príbuzným žijúcim mimo našej obce..

Človek v priebehu rokov zostarne, na mnohé miesta prichádza a z niektorých časom odchádza, na množstvo udalostí a informácií si pamätá, no na niektoré časom zabúda. Ale na hrôzy vojny nemožno zabudnúť ani po 76-tich rokoch. Preto je pre nás, obyvateľov Klenovca, povinnosťou a ctou pripomenúť si pamiatku tých, ktorí sa dokázali vzoprieť zlu, totalite, bojsť za svoje ideály, podstúpiť utrpenie a zomrieť. Ich odkaz pre nás znie: Vážte si slobodu, stojte na strane pravdy a spravodlivosti a konajte odvážne.

Učime si ich pamiatku udržiavaním pamätných miest v obci a v jej okolí.

Opýtali sme sa starostky obce

1. Aký bol rok 2020 z Vášho pohľadu pre našu obec?

- Rok 2020 bol netypickým rokom, na ktorý väčšina z nás tak skoro nezabudne. Takmer celý bol poznačený pandemickou situáciou, ktorá ovplyvnila mnoho stránok života aj v našej obci. Zmenila a vo väčšine prípadov dokonca zastavila veľa našich plánov v oblasti investičných aktivít, skomplikovala vyučovanie v našich školách, zrušila kultúrne podujatia, spoločenské a športové vyžitie, obmedzila záujmovú činnosť folklórnych súborov a športových klubov v obci, zastavila klubovú činnosť seniorov, zatvorila brány kostolov, priniesla množstvo nových úloh učiteľom našich škôl i zamestnancom obecného úradu, skomplikovala nám starostlivosť o verejné priestranstvá a prinútila nás oveľa častejšie kontrolovať príjmy a výdavky obce.

Tento rok sme si viac ako inokedy uvedomili hodnoty ľudskosti a ochotu pomáhať hlavne pri získavaní dobrovoľníkov pri šití rúšok a ich distribúcii, pri celoplošnom testovaní, pri distribúcii informácií na ochranu pred Covid-19. Bol to náročný rok, ale v samospráve je každý rok niečím náročný, ťažký, s očakávanými alebo neočakávanými problémami či s nejakými neúspechmi. Ale každý rok prežijeme aj radosti a menšie či väčšie úspechy. Ani v roku 2020 tomu nebolo inak.

2. Aké pozitíva a aké negatíva priniesol rok 2020 pre našu obec?

Pozitíva:

- Napriek menším podielovým daniam sa nám po rokoch podarilo z vlastných zdrojov zrekonštruovať priestor pre COOP Jednotou a pohostinstvom na sídlisku. Robil už nielen zlý estetický dojem, ale po-

škodený asfalt, poškodené schody a kanály sa stávali čoraz nebezpečnejšie pre obyvateľov prichádzajúcich na nákupy.

- Po dlhých rokoch a neprijemných zážitkoch niektorých obyvateľov sa podarilo urobiť nové osvetlenie na Ul. SNP k materskej škole a športovej hale, vrátane areálu škôlky. Doteraz v tejto časti obce nebolo žiadne osvetlenie a táto skutočnosť nedávala pocit bezpečnosti hlavne v jesenných a zimných mesiacoch. Začiatkom mesiaca november 2020 sa krásne rozsvietil aj tento tmavý úsek. Úplne nové, moderné osvetlenie bolo hradené z rozpočtu obce.

- Tento rok sme zrealizovali výmenu dlažby pred vchodmi a na schodoch do kultúrneho domu a reštaurácie, ako aj opravu vonkajšej omietky okolo vchodov.

- Začiatkom júla sa nám podarilo osadiť niekoľko nových prvkov na detské ihrisko na sídlisku.

- Z dôvodu ponúknuť našim deťom širšie možnosti trávenia voľného času sme vyvinuli aktivity na zriadenie Súkromnej základnej umeleckej školy (SZUŠ) v našej obci a Hasičského krúžku, čo sa podarilo od septembra 2020.

- Po šiestich rokoch sa podarilo to, čomu už takmer nikto neveril. Od júla 2020 je v našej obci opäť stomatologická. Z rozpočtu obce sme zrekonštruovali priestory ambulancie a pani zubárka doplnila poskytovanie zdravotníckej starostlivosti, ktoré v našej obci zabezpečuje všeobecná lekárnica pre dospelých, detská lekárnica, zubná technická, lekárnica a jeden deň v týždni aj gynekológ.

- Vymenili sme podlahu a opravili steny v čakárni detskej ambulancie.

- Využili sme možnosti techniky, aby sme potešili veriacich seniorov i rodiny s deťmi a prostredníctvom nášho lokálneho infokanálu, si mohli 2x do týždňa vypočuť Zamyslenie nad Božím slovom farárom ECAV.

- V materskej škole sme z rozpočtu obce riešili opravu havarijný stav pretekajúcej strechy.

- Rozšírili sme kamerový systém a tak v našej obci je už 64 kamier, ktorých úlohou je zlepšiť bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov obce.

- Postavili sme prístrešok na komunálnu techniku.

- Riešili sme havarijný stav cesty do cintorína vybudovaním operného múru.

- Postavili sme novú drevenicu v

rómskej osade rodine, ktorá pri požari o svoje obydlie prišla. Pomohli sme im vybaviť finančné prostriedky na túto stavbu.

- V januári 2020 bola Klenovcu udelená pamätná medaila ministrom obrany pri príležitosti 75. výročia ukončenia 2.svetovej vojny. Ministerstvo obrany SR udelilo pamätné medaily obciam za aktívnu účasť obyvateľov v odboji, pomoc partizánom a poskytnutie ubytovania prenasledovaným.

- Aj v tomto roku sme obohatili knižný fond našej knižnice o nové tituly. Každý rok sa snažíme o podporu čitateľskej gramotnosti našich detí, ale aj dospelých.

- Vyzdobili sme námestie veľkonočnou výzdobou, jesennou výzdobou, vianočnou výzdobou a postavili sme mája, pripomenuli sme si aj oslobodenie a SNP.

- Počas mesiaca úcty k starším sme pozdravili našich seniorov rozdáním malých, praktických darčiek a pred Vianocami sme seniorom rozniesli krabičky naplnené láskou vďaka projektu „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“.

Negatíva:

- Museli sme zastaviť niektoré plánované investičné aktivity.

- Zrušili sa všetky plánované hromadné, tradičné, obľúbené spoločenské, kultúrne a športové podujatia.

- Museli sme upraviť režim práce s klientmi na obecnom úrade z dôvodu opatrení na ochranu pred koronavírusom.

- Zrušili nám predajňu potravín COOP Jednota na Ul. 9.mája z dôvodu dlhodobého nízkeho tržieb.

- Na jeseň skončil činnosť Futbalový klub TJ Družstevník Klenovec na základe rozhodnutia vedenia klubu.

3. Čo Vás v uplynulom roku vo Vašej práci najviac potešilo?

- Mám radosť zo všetkého, čo sa nám podarí v obci urobiť v záujme bezpečnejšieho a kvalitnejšieho života našich občanov či estetickjšieho a atraktívnejšieho prostredia v ktorejkoľvek časti našej obce. A je nepodstatné, či sú to menšie alebo väčšie aktivity či projekty.

- Ale ak by som mala dať na prvé miesto jeden krok, ktorý ma najviac potešil v živote našej samosprávy, tak je to príchod pani zubárky. A to preto, lebo sme 6 rokov na stomatológa čakali a spoločnými silami

sa nám podarilo otvoriť úplne novú, krásnu zubnú ambulanciu, ktorá poskytuje dôležité zdravotnícke služby, ktoré zlepšili a zjednodušili kvalitu života našich občanov, ale aj ľudí z okolia.

- Teší ma aj návrat ľudí k našej krásnej klenovskej prírode a to cez turistiku, chatárčenie a chalupárčenie. Sledujem to denne cez fotky na Facebooku.

4. Čo sa v obci z plánovaných aktivít nepodarilo zrealizovať a prečo?

- Všetko, čo máme plánované a nepodarí sa to zrealizovať, je tak trochu neúspechom či sklamaním. Dôvody sú rôzne.

- Boli to najmä kultúrne, športové a spoločenské podujatia z dôvodu opatrení vlády SR pre koronavírus.

- Ďalej to boli investičné aktivity z dôvodu nižších podielových daní a príjmov, napríklad rekonštrukcia strechy hotela Vepor, oplatenie cintorína, rigol od základnej školy po námestie, chodník na Ul.Obrancov mieru, rekonštrukcia medziblokov na Ul.SNP, rekonštrukcia chodníka na Ul. 9.mája (čakáme na realizáciu vodovodu cez tento chodník), výstavba vodovodu Ul. Fučíkova (dlho sme čakali na proces vyjadrovania dotknutých orgánov, plánujeme realizovať tento rok).

5. Ako si naša obec poradila s pandémiou koronavírusu?

- Naša obec si s pandémiou poradila vďaka tým, ktorí boli ochotní venovať svoj čas a spolu s nami sa pustili do boja s novým vírusom. Veľmi si vážim reakciu tých, ktorí na naše prosby o pomoc zareagovali pozitívne a vďaka nim obec získala dobrovoľníkov a ľudí ochotných spolupracovať s obecným úradom. Kapacity zamestnancov obecného úradu sú limitované a bez dobrovoľníkov by sme nedokázali splniť niektoré úlohy. Či už dobrovoľníci alebo pracovníci obecného úradu venovali hodiny a dni práce občanom Klenovca, aby sme situáciu s pandémiou v roku 2020 spoločne zvládli, či už v prvej vlně pri šití rúšok, alebo v druhej vlně pri testovaní. Zrealizovali sme množstvo preventívnych opatrení s cieľom spomaliť šírenie koronavírusu. Pracovníci obecného úradu počas celého roka vykonávali aj činnosti nad rámec svojej pracovnej náplne.

(Pokračovanie na 3. strane)

Opýtali sme sa starostky obce

(Dokončenie z 2.strany)

- V mojich odpovediach na predchádzajúce otázky vidno, že sme na obecnom úrade nezaháľali a aj v čase pandémie a opatrení sme zrealizovali nemálo aktivít v prospech našej obce a našich obyvateľov. Okrem toho sme zabezpečili chod úradu, bežnú administratívu, vybavovanie klientov, starostlivosť o verejné priestranstvá, opravy chodníkov, kanálov a služby tak, aby občania vplyv pandémie na samosprávu pocítili čo najmenej. Som rada, že počas celého roka nebol ochromený bežný chod úradu z dôvodu prekážok na strane zamestnancov.

6. Myslíte, že občania pocítia v našej obci následky pandémie aj v roku 2021?

- Nechcem byť pesimista, ale nie je to koniec. Myslím, že následky pandémie pocítila obyvateľia aj v tomto roku 2021, hlavne v oblasti zákazu usporadúvať spoločenské, kultúrne a športové podujatia či využívanie športovísk na rekreačné športy ešte pár mesiacov.
- V oblasti bežnej administratívy sa budeme snažiť, aby to obyvateľia pocítili čo najmenej. Samozrejme, že naša práca je ovplyvnená neistotou, lebo nevieme nič naplánovať a stáva sa, že aj pripravené aktivity nemôžeme zrealizovať, či už v investičnej, alebo kultúrnej oblasti.
- Myslím, že následky pandémie pocítila naši obyvateľia hlavne v oblasti zdravotníctva, školstva, podnikania, či zamestnania.

7. Čo Vám osobne uplynulý rok priniesol a čo naopak vzal?

Čo mi priniesol:
- Korona zastavila môj dosť aktívny život a priniesla mi veľa voľných víkendov, až kým sme nezačali testovanie. Najprv to bolo zvláštne, no časom som si zvykla. Mala som určitú dobu čas na veci, ktoré som predtým stále odkladala.
- Mala som viac času aj na príbuzných a priateľov, no bohužiaľ, len prostredníctvom techniky, vzhľadom na opatrenia.
- Mala som čas na premýšľanie a prehodnotenie priorít tak v osobnom živote, ako aj v živote našej obce.
- Po mnohých rokoch som predvianočný a vianočný čas strávila bez stresu, v kruhu najbližších a v duchu starého posolstva Vianoc, a tak sa

pre mňa stali tento rok ozaj sviatkami pokoja.

- Vzhľadom na obmedzený počet pracovných stretnutí som mala oveľa viac času na prácu na obecnom úrade.
- Tento rok mi v osobnom živote priniesol aj pár nečakaných, no veľmi príjemných prekvapení. Hoci je pandemická situácia na Slovensku stále vážna, mne život priniesol aj krásne a nezabudnuteľné momenty, ktoré mi pomohli prekonať tie ťažšie a náročnejšie chvíle.

Čo mi vzal:

- Tá najdôležitejšia vec, čo mi korona vzala, bol osobný kontakt s rodinami mojich synov. Najmä s mojou, dnes už 3-ročnou vnučkou a pártýždňovým vnukom, lebo nežijú v našej obci. Toto mi chýba najviac.
- Osobne sa ma dotkol aj strach o zdravie mojich blízkych a akási neistota z budúcnosti a fungovania mnohých dôležitých oblastí v našej spoločnosti.
- Chýbali mi aj osobné stretnutia s našimi občanmi na rôznych podujatiach a akciách.
- Tiež mi chýbali niektoré obľúbené podujatia v našej obci.

8. Aké osobné a pracovné ciele máte do roku 2021?

- Moje osobné ciele sa vo veľkej miere prelínajú s mojimi pracovnými cieľmi.
- Tento rok máme v pláne:
• výstavbu 3 vodovodov, ktoré sú projektovo už pripravené, a to na Ul. 9. mája (v spolupráci so StVS), Ul. Fučíkova (z rozpočtu obce) a Ul. kpt. Nálepku (z nenávratného finančného príspevku),
• rekonštrukciu pamätníka na námestí (na ktorý sme získali finančné prostriedky),
• podali sme projekt na výmenu okien na budove obecného úradu (čakáme na výsledok),
• pracujeme na podaní projektu na rekonštrukciu priestorov hľadiska, javiska a šatní v našom kultúrnom dome,
• konečne by sme po dlhých prieťahoch od podania projektu chceli zrealizovať projekt WiFi pre teba,
• chceme zrealizovať rekonštrukciu verejného osvetlenia v celej obci (ide o výmenu starých trubícových svietidiel za nové, úspornejšie LED svietidlá),
• plánujeme dokončiť rigol od zá-

kladnej školy po námestie,

• a chceli by sme riešiť havarijný stav oporného múru cesty na Ul.1 mája.

Toto všetko je v štádiu plánov. Ak sa nám podarí zrealizovať viac ako 50% z týchto plánov, bude to úspech vzhľadom k skutočnosti, že

už teraz vieme, že tento rok bude v ekonomickej oblasti ešte horší ako predchádzajúci. Musíme počítať aj s inými prekážkami ako sú finančné, ktoré sa môžu vyskytnúť a skomplikovať alebo zablokovat naplnenie týchto plánov.

To sú tie paradoxy dnešnej doby: v kultúrnom dome sa už niekoľko mesiacov predovšetkým testuje na ochorenie koronavírusom. Foto: archív obce

Náš kultúrny dom už pár mesiacov slúži na testovanie

Milí spoluobčania, už pár mesiacov sa pravidelne v sobotu náš kultúrny dom od skorého rána do neskorých večerných hodín zaplňa množstvom ľudí. Nie za účelom nejakého príjemného kultúrneho zážitku, ale za účelom nevyhnutného antigénového testovania, bez ktorého nemôžeme chodiť do práce, väčšinou ani k lekárovi, na poštu, do banky, na benzínku... Pred rokom by nikoho ani len nenapadlo, že kultúrny dom v našej obci zmení svoj účel z príjemnej kultúrnej a spoločenskej ustanovizny, na priestor nevyhnutného nepríjemného Ag testovania.

Ďakujem všetkým, ktorí sa chodia pravidelne testovať. Všetci sú disciplinovaní, milí a tak testovanie prebieha bez problémov. Pri poslednom testovaní každý dostal aj respirátor.

Poďakovanie patrí hlavne našim dobrovoľníkom v odberovom tíme, ktorí sa už dávnejšie zaradili medzi ľudí dobrej vôle a pomáhajú našim

spoluobčanom získať certifikát, vďaka ktorému sa môžeme aspoň nevyhnutne pohybovať. K tým pravidelným patrí: Ľubica Brndiarová, Pavol Kochan, Milan Čajko, Viktória Lojková, Ján Sihelský, Martin Štefánik a Dianka Roskošová.

Ďakujem aj za sladké prevapenie pre členov odberového tímu v podobe výborných koláčikov, kekšikov a ovocia od Vierky Majerovej, Beátky Čajkovej, Milky Čajkovej, Veroniky Majerovej, Zlatky Kochanovej a Jána Kochana. Potešili nás a chutili výborne.

Doterajšie testovanie je zatiaľ na náklady obce a suma sa už vyšplhala na niekoľko tisíc eur. Verím, že toto bude v krátkej dobe obci vyplatené, lebo v našom rozpočte sa s takouto položkou nepočítala. Ale nakoľko je to jeden z nástrojov boja s pandemiou koronavírusu, tak aj naša obec poskytuje súčinnosť hlavne preto, aby sme situáciu uľahčili našim obyvateľom.

Zlata Kaštanová

Rozlúčili sme sa s najstarším členom našej organizácie SZPB

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Klenovci koncom decembra 2020 postihla smutná správa. Z našich radov odišiel jeden z posledných priamych účastníkov SNP. Vo veku nedožitých 99 rokov nás navždy opustil pán PAVEL ANTAL, nar. 25. 2. 1922, ktorý zomrel 28. 12. 2020. Posledná rozlúčka so zosnulým sa konala v kruhu najbližších na Silvestra.

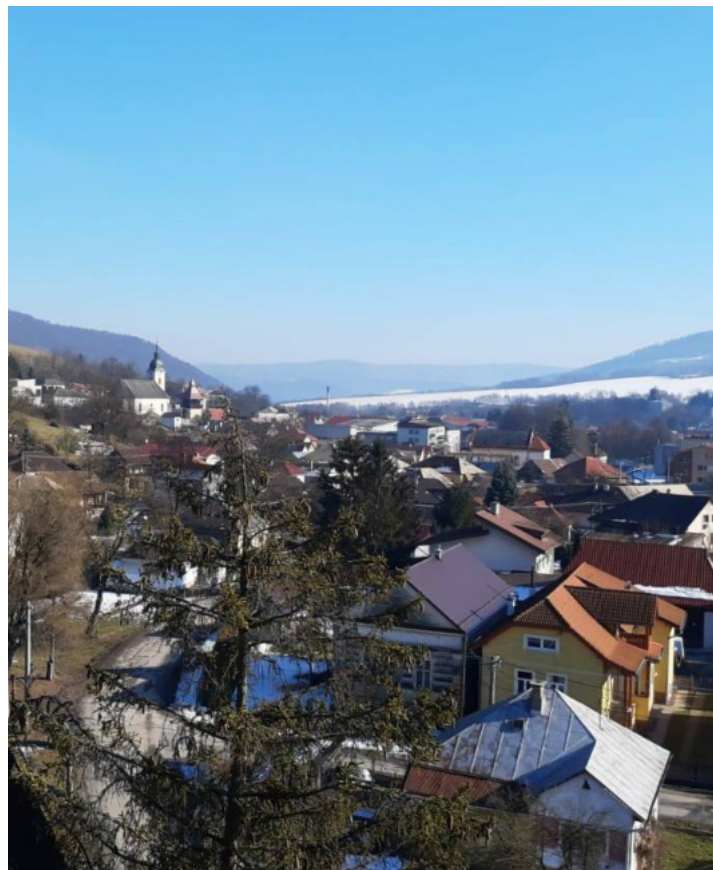
Mnohí, hlavne starší, no možno aj mladší, ktorí to poznajú z rozprávania starých rodičov, si spomenuli na Silvester roku 1944. Nemeckí nacisti v ten deň nahnali všetkých mužov do kultúrneho domu a ženy do kostola a obecného domu. Potom s Nemcami prišiel medzi chlapov Antek, zradca, a spomedzi mužov vybral 49, ktorých väznili a poslali do koncentračných táborov. Ostatní museli podľa rozdelenia ísť kopat zákopy. Jedným z nich bol aj Pavel Antal, ktorý sa takto dostal až do Rakúska do Hollabrunnu, kde 8. mája 1945 boli oslobodení a tak sa vrátil domov.

Mal rád prírodu a celý svoj život sa venoval práci v poľnohospodárstve ako súkromný roľník a potom v miestnom JRD. Bol aktívnym členom našej organizácie SZPB. Pokiaľ mu to dovolil zdravotný stav, zúčastňoval sa všetkých pietnych a spomienkových akcií v obci, ale aj a besied so žiakmi.

Bol držiteľom desiatok vyznamenaní za odbojovú činnosť počas 2. svetovej vojny.

Česť jeho pamiatke!

Júlia Segečová, predsedníčka ZO SZPB

Pohľad na Klenovec na rozhraní zimy a jari v posledných februárových dňoch.

Foto: Ján Sihelský

Sviatok všetkých žien

Začiatkom marca slnečný voz bočí čoraz bližšie k nadhlavniku, mocnejúcimi lúčmi vyzlieka rok zo zimného kabáta a prebúda k životu najodolnejšie rastliny. Ešte chvíľu potrvá, kým nás hriadky občerstvia jarnou zeleninou, ale krásou nám zrak potešia ihneď. A je to už vyše storočia odkedy sa tieto prvé jarné kvety začali rezať na počesť celej nežnejšej polovice ľudstva ako súčasť osláv Medzinárodného dňa žien.

Vtipnou hrou náhody sviatok žien, týchto pôvodných šťastnej viny ľudstva, pripadá za bežných okolností doprostred štyridsaťdňového veľkonočného pôstneho obdobia a zvykol predstavovať akúsi sviatočnú polčasovú prestávku v období odriekania a sústredenia pozornosti na biedu človeka, čím sám pripomínal sneženku uprostred špinavého jarného ľadu.

Aj toto zmenila pandémia. Popolcová streda tohto roku prešla bez väčšieho povšimnutia ako začiatok pôstu v pôste, neviditeľná ako mrholenie v hmle. Po chvíli si človek spomenie na minulé Veľkú noc, keď k nám choroba len prichádzala, a uvedomí si, že je tu s nami už rok. Už rok, a jej koniec sa dnes zdá byť ďalej ako vtedy.

Ak dnes aj vďaka pandémie Adamovo plemeno intenzívnejšie ochutnáva horkosť života na smutnejšej strane rajského plota, ponúka sa pri príležitosti 8. marca aj otázka, aké plody mu Evy podávajú v týchto ťažkých dňoch?

Namiesto odpovede si dnes pozrieme správy. Uvidíme lekárky, sestry a ošetrovatelky, ktoré bojujú o životy pacientov, riskujúc tie vlastné. Uvidíme opatrovatelky, ktoré zabezpečujú starostlivosť o tých najzraniteľnejších. Uvidíme učiteľky a vychovávateľky,

ktoré v školách zachraňujú deťom detstvo a perspektívu, ktorú nám dáva vzdelanie. A teraz na chvíľu zabudnime na správy o ťažko zasiahnutých systémoch s vysokým zastúpením žien (zdravotníctvo, sociálne služby, školstvo), vypnime televízor a pozrime sa aj na to najdôležitejšie miesto každého života – domov a rodinu. Všade uvidíme starostlivý dotyk ženskej ruky vedenej obetavosťou a súcitom, ako udržuje stroj domácnosti v chode a snuje tú tenkú pavučinku, ktorá nás aj napriek pandémie ešte stále spája s normálnym životom. Za toto všetko môžeme ženám 8. marca roku 2021 vyjadriť vďaku.

A, prosím, spomeňme si osobitne aj na ženy v zrelšom veku! Veď práve ony sú často svornikom, ktorý udržuje klenbu našich rodín pokope. Pandémia ich dnes neohrozuje len na zdraví, ale často ich odrezala od detí, vnúčat, priateľov, od spoločenského života a ďalších radostí jesene života. Potešme ich v týchto ťažkých dňoch a poďakujeme im za všetko, čo pre nás urobili! Prítom však nezabúdajme ani na platné protiepidemiologické opatrenia a kladme na vysoké miesto ochranu ich zdravia! Aj týmto spôsobom preukážeme, ako si ich ceníme a vážime. **Michal Piš**

Nezabudnime sa sčítať

Pripomíname občanom, že v období od 15.2.2021 do 31.3.2021 prebieha elektronické sčítanie obyvateľov. Vyzývame všetkých občanov, aby navštívili webovú stránku www.scitanie.sk a vyplnili sčítací formulár. Deti do 18 rokov sčítavajú rodičia alebo ich zákonný zástupca. Taktiež všetkých prosíme, aby podľa svojich možností pomohli so sčítaním aj príbuzným, blízkym alebo známym, ktorí si so sčítaním nevedia poradiť sami.

Odpad patrí do nádob, nie vedľa nich...

Jedným z problémov, súvisiacich s nakladaním s odpadom v našej obci, je neporiadok okolo zberných nádob. Brantner Gemer, s.r.o., ktorý nám zabezpečuje odvoz a likvidácia odpadu upozorňuje na to, že smetiari nie sú povinní upratovať odpad okolo zberných nádob. Preto prosíme občanov, aby dodržiavali pravidlá, ktoré má naša obec stanovené vo Všeobecne záväznom nariadení o nakladaní s odpadmi a rešpektovali zákaz ukladania odpadu vedľa nádob na odpad. Odložené smeti, krabice a vrecia s rôznym odpadom v tesnej blízkosti kontajnerov, nadrozmernej odpad vyložený kedykoľvek a kdekoľvek, čierna skládka, ktorých pôvodca je neznámy, nespôsobujú len estetický problém, ale hlavne hygienický. Tento neporiadok sa väčšine z nás nepáči. A pri tom by stačilo dodržiavať základné pravidlá udržiavania čistoty, ktoré pozná každý z nás.

Zmesový komunálny odpad patrí do 110-litrových KUKA nádob pri rodinných domoch (v prípade potreby do zaviazaných čiernych vriec s označením BRANTNER (dajú sa zakúpiť na obecnom úrade) a do 1 100-litrových kontajnerov pri bytovkách. Vyháza sa každý týždeň.

Platíme za počet vyvezených nádob a vriec, preto ak máte málo odpadu, nádobu nevykladajte.

Triedené zložky odpadu (plasty, papier, sklo, textil) sú vyvážené podľa harmonogramu. Ak máme odpadu viac ako sa vojde od kontajnerov, jeho vytriedené zložky (najmä plasty a papier), treba dávať do vriec rovnakej farby ako sú kontajner na tento odpad a zaviazané vyložiť ku kontajnerom až v deň zberu. Ak budeme plastové fľaše stláčať podľa pokynov, kontajner sa budú plniť o 50% pomalšie. Obyvatelia rodinných domov dávajú triedený odpad do farebných vriec, ktoré vykladajú v deň zberu. Pre všetkých obyvateľov je zabezpečený výkup papiera, jedlých olejov a tukov (zozbieraných v plastových fľašiach).

Na nadrozmernej odpad a väčšie množstvo odpadu možno využiť veľkokapacitné kontajner počas jarneho a jesenného zberu, ktoré sú podľa harmonogramu umiestňované v rôznych častiach obce. Pri prerábaní domu, vypratávaní nábytku z domu, rôznych stavebných prácach treba kontaktovať obecný úrad, kde občan dostane pokyny ako má s takýmto odpadom naložiť, prípadne

ako si objednať kontajner. Náklady na toto však nemôžu znášať všetci občania, ale občan, ktorý to potrebuje.

Elektroodpad zbierame v obci 2-krát do roka, o jeho termíne vopred informujeme. Tento odpad je možné počas celého roka odnieť do Špeciálnej základnej školy v Klenovci (počas pracovných dní).

Na biologický odpad obyvatelia rodinných domov dostali bezplatne kompostéry (do ktorých môžu dávať aj kuchynský odpad), prípadne nádoby na bioodpad (do ktorých môžu dať 10 % tuhého kuchynského odpadu), ktorý sa vyháza 2-krát v mesiaci od marca do decembra. Od bytoviek zelený bioodpad odváha obec.

Kuchynský odpad sa bude zbierať do osobitných nádob, ktoré budú v priebehu prvého polroku tohto roku umiestnené k bytovkám na Ul. SNP, Sládkovičova a Malinovského.

Je prísny zákaz vylievať kuchynský odpad do nádob na komunálny odpad, do kanalizácie (cez WC) a rôznych kanálov.

Informácie ohľadom nakladania s odpadom dostávate prostredníctvom obecného rozhlasu, sms správ, správ na www stránke obce, obecných novín, obecného infokanálu a rôznych propagačných materiálov. Ak ste si napriek týmto informáciám nie istí, ktorý odpad ako vytriediť, kontaktujte pracovníkov obecného úradu.

Cieľom zavádzania rôznych možností separovania odpadu je postupné znižovanie množstva zmesového komunálneho odpadu na čo najnižšiu mieru a zvyšovanie množstva triedených zložiek odpadu. Lebo ukladanie odpadu na skládkach je najdrahším

riešením. Je potrebné uvedomiť si, že nezodpovedný prístup k separácii odpadu nás všetkých bude stáť čoraz väčšie finančné náklady a už od budúceho roku to pocítíme všetci na poplatkoch za odpad.

Okrem zodpovedného triedenia odpadu sa každý z nás musí zamyslieť, ako svoj odpad minimalizovať a recyklovať, ako sa správať ekologickej-

šie, aby sme mali zdravší svet okolo seba. Potrebná je zmena v našom myslení už pri nakupovaní, príprave jedál, recyklovaní a pri triedení odpadu. Často potrebujeme oveľa menej ako nakupujeme. Len spolu dokážeme zvrátiť nepriaznivú situáciu v nakladaní s odpadom v našej obci.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Technika nám aj túto zimu pomáhala s efektívnou starostlivosťou o chodníky

Investícia do techniky na zimnú údržbu chodníkov sa ukazuje ako správna. Už druhý rok nám malý traktor s príslušenstvom pomáha pri údržbe schodnosti chodníkov v našej obci. Pri väčšom snehu sa používa radlica na odhrňanie a pri menšom snehu zametacia kefa. A tak, aj po nočnom snežení, ráno pri ceste do práce sa môžeme tešiť z už vyzametaných chodníkov, na ktorých sa nevytvárajú klzké plochy z udupaného snehu.

Kým po minulé roky sme tieto práce zabezpečovali pomocou aktívnych pracovníkov, čo bolo zdĺhavé, náročné a vykonané neskoro, teraz pracovníci obecného úradu zabezpečujú tieto

práce v skorých ranných a nočných hodinách. Naším cieľom je zabezpečiť čím skôr čo najlepšiu schodnosť chodníkov.

Hoci sme túto zimu až tak veľa snehu nemali, párkrát sme museli zabezpečiť aj starostlivosť o komunikácie ich odhrňaním a posypom. Cieľom zimnej údržby ciest nie je zabezpečiť ich suchý povrch, ale zlepšiť a zabezpečiť ich zjazdnosť. Vždy sa však ešte nájdu miesta, kde sa s technikou nedostane a kde ruku k společnej veci priložia aj naši obyvatelia.

Všetkým, ktorí zabezpečujú zimnú údržbu chodníkov a ciest, ďakujem.

Obecný chodník, ktorý bol upravený technikou na zimnú údržbu.

Foto: archív obce

Súkromná základná umelecká škola Klenovec

Umenie potrebujeme k životu takmer ako vzduch. Umenie z nás robí ľudí. Je ako zrkadlo, v ktorom sa vidíme. Podnecuje, rozvíja a kultivuje našu vnímavosť, citlivosť, intuíciu a empatiu. Robí nás hlbavejšími a schopnejšími vnímať okolie zmyslami. Nielen oslovuje intelekt človeka, ale ho aj zvyšuje... Umenie je oblasť, ktorá dokáže prinášať nové pohľady na život alebo nové podnety...

(Prof. RNDr. Mikuláš Huba, CSc.)

V školskom roku 2020/2021 začala svoju činnosť Súkromná základná umelecká škola Heuréka v Klenovci. Hlavným zámerom založenia školy bolo ponúknuť možnosť umeleckého vzdelávania detí priamo v obci. Rodičia mali možnosť prihlásiť svoje deti do hudobného, tanečného, výtvarného a literárno-dramatického odboru. V septembri sa začala výuka v troch odboroch: v hudobnom (klavír), v tanečnom a výtvarnom odbore. Literárno-dramatický odbor sa neotváral pre nedostatočný počet záujemcov.

Prišla korona a s ňou dištančné vyučovanie. Prekazila naše krásne plány o otvorených hodinách, súťažiach, vystúpeniach a koncertoch pre rodičov a verejnosť. Mali sme naplánované workshopy a rôzne stretnutia so žiakmi a učiteľmi iných ZUŠ-iek a elokovaných pracovísk. Dištančné vyučovanie samozrejme nenahrádza osobný kontakt učiteľa so žiakom a rodičmi. Rodičia aj deti sú unavení, a už im možno nezostáva trpezlivosť na cvičenia podľa videí od pani učiteľky alebo od pána učiteľa zo ZUŠ-ky. Hlavne, keď možno osobný kontakt s nimi ešte vôbec nemali. Ale naši pedagógovia tie videá natáčajú, vyrábajú pracovné listy, zvereňujú rôzne nápady a námety s vierou, že spolu prekonáme toto ťažké obdobie.

Ako sa hovorí: všetko zlé je na niečo dobré. Momentálne žijeme v online svete. Je to veľkou výzvou pre nás všetkých. Museli sme sa naučiť k tomu prispôsobiť a hľadať v ňom inšpiráciu

a výhody. Zapojili sme sa do projektu mesta Zvolen, v rámci ktorého vysielajú online koncerty zo Starej radnice. Naša pani učiteľka tanečného odboru Lucia Zvarová vyhrala možnosť vystúpiť na koncerte. Veríme, že bude úspešne reprezentovať SZUŠ Klenovec. Prihlásili sme sa aj do internej krajskej súťaže On-line Heuréka Talent pre všetky naše odbory, ktorá bude prebiehať do konca mája.

Využijeme tento COVID čas aj na vylepšenie materiálno-technického vybavenia. V spolupráci s Obecným úradom v Klenovci máme naplánovanú rekonštrukciu časti budovy v areáli ZŠ s MŠ V.Mináča v Klenovci. Plánujeme vybudovanie tanečnej sály a učebni pre účely hudobného a výtvarného odboru.

Milí čitatelia! Ak sme s článkom vzbudili váš záujem o našu školu, môže si vaše dieťa (prvého stupňa ZŠ) vyskúšať online vzdelávanie. Stačí napísať na nižšie uvedenú emailovú adresu a pridáme vás do niektorej z našich skupín bez záväzku. Ak sa to celé skončí, v čo pevne veríme asi všetci, veď na konci tunela je stále to svetielko, potom sa môžete rozhodnúť a oficiálne prihlásiť svoje dieťa do SZUŠ Klenovec pre školský rok 2021/2022.

Veľmi sa na Vás tešíme!

Team Heuréka

Kontakt na prihlásenie do on-line štúdia na skúšku: makato61@gmail.com
On-line štúdium na skúšku je zadarmo!

Pohľad na časť Klenovca z výšky... V utorok 23.2. sa zamestnancom obecného úradu naskytla možnosť pozrieť si našu obec pre bežného človeka netradične, z výšky 27 metrov.

Foto: Ján Sihelský

Marec obohacuje knihami

Pandémia zasadila tvrdý úder ekonomike ako celku. Medzi mnohými porazenými súčasnej krízy sa našlo aj niekoľko víťazov. Samozrejme, v prvom rade sem patrili výrobcovia a predajcovia liečiv a zdravotníckeho materiálu. Na úkor maloobchodných prevádzok profitovali z prijatých protiepidemiologických opatrení predajcovia tovaru na základe zmlúv uzavretých na diaľku. A celkom iná množina odvetví zasa benefitovala z adaptácie spotrebiteľov na novú situáciu. Vyšší dopyt po ich produktoch bol výsledkom prispôsobenia životného štýlu.

Jedným z odvetví, ktoré prežilo takúto malú kovidovú konjunktúru, je aj obchod s literatúrou. Obmedzenie organizovania verejných kultúrnych a športových podujatí a daromného presúvania davov po okrsleku zemskej, vznešene nazývaného medzinárodným turistickým ruchom, vytvorilo v živote mnohých ľudí prázdny priestor, ktorý príroda vždy žiada niečím zaplniť. Prekvapivo dobré hospodárske výsledky vydavateľstiev a veľkých predajcov kníh v rozvinutom svete počas roka 2020 svedčia o tom, že voľný čas vyplnili čítaním nielen oddaní milovníci literatúry, ale po knihe zrejme po dlhšom čase siahli aj ľudia nerátaní medzi pravidelných čitateľov.

Napríklad britské nakladateľstvo Bloomsbury, známe u nás vydávaním série o Harrym Potterovi, zaznamenalo v roku 2020 najvyššie zisky od konca potterovského ošiaľu v roku 2008. V núdzi kniha potvrdila, že naďalej dokáže držať krok so psom v pretekoch o titul najlepšieho priateľa človeka. Zaujímavé je, že podľa spomenutého nakladateľa rovnakú húževnatosť prejavili knihy vo väzbe pevnej aj brožovanej, žánre oddychové aj náročnejšie, keď najvýraznejšie zvýšenie predajov zaznamenal v segmentoch takých rôznych ako sú kuchárky, politika a filozofia. Neodráža sa v tom trvalé bohatstvo literatúry v poskytovaní rôznych funkcií podľa psychologického

založenia a potrieb čitateľa? Môžeme sa čudovať, že v rodinách zvyknutých spoliehať sa na stravovanie v závodných či školských jedálňach a opakovanými lockdownami prinútenými k domácej príprave stravy vzrástol dopyt po ľahších žánroch od kuchárskych kníh po horor? Rovnako atmosféra krízy a volania po zásadných spoločenských zmenách môže vysvetliť nárast záujmu o politické a spoločenskovedné publikácie. Iní zrejme zoči-voči hraničnej situácii – podobne ako pred 1 500 rokmi Boethius – hľadali útechu v pravej múdrosti filozofie.

S týmto poučením o rôznych potrebách čitateľov na pamäti sa aj Miestna ľudová knižnica v Klenovci pripravuje na nadchádzajúci mesiac venovaný knihe. Vďaka získaniu nenávratnej finančnej podpory na realizáciu projektu Knihou spojení (projekt podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia) v súčasnosti prebieha obstarávanie minimálne 110 nových jednotiek do nášho knižničného fondu, kde budú netrpezlivo vyčkávať na zmiernenie protiepidemiologických opatrení a návrat čitateľov. Veríme, že po dlhšej výluke si cestu naspäť do našej knižnice opätovne nájdu nielen dlhoroční verní čitatelia, ale čaru tlačenej slova podľahnú aj noví – a overia si pravdivosť Cicerovho poučenia: „Ak máš záhradu a knižnicu, máš všetko, čo potrebuješ.“ **Michal Piš**

Ako sa učíme? Otvorená či zatvorená škola...

V médiách sa v poslednom čase okrem iných aktuálnych tém pomerne často hovorí o školách. A určite aj v mnohých domácnostiach, kde majú školopovinné deti. Najmä staršie deti neboli v škole už takmer päť mesiacov a ich návrat do škôl je nejasný.

Patríme medzi školy, ktoré boli otvorené až do vianočných prázdnin. Po prázdninách sme, ako všetky školy na Slovensku, ostali zatvorení celý január a začiatkom februára. Žiaci sa učili dištančne. Napriek všetkým snahám pedagógov našej školy je nám jasné, že dištančná výučba nemôže dlhodobo nahrádzať prezenčnú výučbu. Väčšina žiakov nemá doma vybavenie na to, aby sa vyučovali on-line. Tak ako na jar, aj teraz sme zabezpečovali vzdelávanie našich žiakov formou pracovných listov, ktoré sme každý týždeň nosili do rodín a žiaci nám odovzdávali vypracované úlohy z predchádzajúceho týždňa. Boli sme radi, keď sa 8. februára mohli mladšie deti a žiaci špeciálnych škôl vrátiť do škôl, no aj to nie všade. Niekde sa školy otvorili, niekde nie, podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. My sme našu školu otvorili a potešili sme sa každému žiakovi, ktorý prišiel do školy. No a bolo ich celkom dosť. Po týždni sa škola opäť zatvorila, začali jaré prázdniny. V pondelok 22. februára sme opäť otvorili, veď chceme učiť prezenčne.

Napriek všetkým obmedzeniam, sme sa snažili zapájať sa do rôznych aktivít. Pokračovali sme s plnením úloh v rámci Recyklohier. Úloha s jednoduchým názvom „Zbieram, zbieraš, zbierame!“ nebola až taká celkom jednoduchá. Mali sme pripraviť propagačnú akciu, v ktorej by sme vysvetlili, prečo je odovzdanie starého mobilu dobré riešenie pre našu prírodu. Po návrate do školy žiaci 6. ročníka vytvorili plagát s názvom Nezhadzuj mobil, recykluj, ochrániš prostredie! Starý mobilný telefón je elektronický odpad a do

bežného komunálneho odpadu určite nepatrí. Obsahuje ťažké kovy, ich zlúčeniny a toxické látky, ktoré sa na skládke začínú v priebehu času uvoľňovať do okolitého prostredia. Ak sa takto stretne pár miliónov nefunkčných zariadení, dochádza ku kontaminácii pôdy a aj vody. Naša škola stále zbiera nielen staré mobilné telefóny, ale aj starý nefunkčný či pokazený elektroodpad, veľké i malé elektrospotrebiče, použité baterky, neónové trubice. V pracovných dňoch ich môžete doviesť do školy v čase od 8.00 hod. do 15.00 hod., prípadne sa môžete dohodnúť na telefónnom čísle 0907 886 697.

Okrem recyklohier sme sa zapojili v januári do výtvarnej súťaže Rodina bez cigariet, ktorú už po deviatkrát organizuje občianske združenie Rodina a spoločnosť. Podstatou súťaže je vytvoriť výtvarné práce zamerané na témy: zdravý životný štýl, ako chcem tráviť voľný čas a prezentácia negatívneho postoja k fajčeniu, resp. k iným návykovým látkam. Do súťaže sme zaslali výtvarné diela našich žiakov a niektorým sa podarilo pekné umiestnenie. Tričko s logom a farbičky sa podarilo získať Dianke Radičovej, Dominike Cibuľovej, Ľubkovi Radičovi a Nikolke Cibuľovej, za čo im patrí veľká vďaka a blahoželanie, ako aj ich učiteľkám.

Dňa 8. februára sme si pripomenuli aj deň pre bezpečnejší internet. Väčšina z nás ho teraz naozaj využíva dostatočne, no nemôžeme zabúdať na to, že aj v digitálnom svete číhajú na naše deti mnohé hrozby alebo nevhodný obsah, čo je v tejto dobe ešte aktuálnejšie.

Dokedy to takto bude? Skončí sa to

niekedy? Ochorenie COVID-19 nám už rok zasahuje do života a veru nevieme, kedy bude koniec. Žijeme život, aký sme nikdy predtým nežili. Samotná choroba, ale aj epidemiologické opatrenia a nejasné, stále sa meniace pravidlá, v nás vyvolávajú rôzne pocity, miešajú sa v nás zväčša negatívne

emócie, ako strach, hnev, smútok, beznádej. Najťažšie je nestretávať sa s najbližšími, najviac nám chýbajú sociálne kontakty, rodina, priatelia. Dúfajme, že sa to už skoro skončí. Buďme opatrní, dávajme si pozor. Život ide ďalej, a je na nás, ako toto všetko zvládame. **ŽŠ Klenovec**

Život nebeží v zabehaných koľajach

Rok s rokom sa stretol, rozbehol sa rýchlym krokom, čas sa nedá zastaviť... Len nedávno sme privítali nový rok 2021 a už máme za sebou január aj február. Len život nebeží v zabehaných koľajach, je iný. Platí to aj pre našu základnú školu.

Prvý polrok máme za sebou, začali sme druhý, ale nie tak, ako by sme chceli. V triedach druhého stupňa nie sú žiaci. A aj tí z prvého stupňa sa dostali do školských lavíc len 8. februára. V prvom polroku strávili v školských laviciach starší žiaci len osem týždňov a ďalej museli pokračovať dištančne, z domu, cez internet, na online hodiny. Ani sme poriadne nestihli začať nové učivo. Len sme zopakovali a dobehli zameškané z minulého školského roka. Tí mladší mali viac šťastia a v škole sa učili až do vianočných prázdnin. V januári museli aj oni zostať doma a prejsť na dištančné vzdelávanie. Učenie na diaľku je náročné nielen pre učiteľov, ale hlavne pre žiakov a ich rodičov. Treba zabezpečiť techniku, prístup na internet a aj chuť učiť sa, motivovať deti, aby to nevzdávali a venovali sa učeniu v dostatočnej miere. Teraz sa najviac prejaví uvedomenie každého jednotlivca, že sa neučí pre školu, pre známky, ale pre seba, pre svoje napredovanie. A to je náročné pochopiť. Hlavne ak dieťa žije v málo podnetnom rodinnom prostredí. Dieťa čaká na pochvalu, povzbudenie, pochopenie a aj pomoc z domáceho prostredia, od rodičov, zo školy, od učiteľov. Chýbajú kontakty s kamarátmi, rozhovory s priateľmi medzi štyrmi očami. Veď rodičom sa nedajú zveriť všetky tajomstvá.

Prvý polrok sme ukončili v riadnom termíne. Z celkového počtu 211 žiakov bolo hodnotených 188 žiakov, prospelo 168 - čo je 83,17%, neproselo 20 žiakov - 9,90%. 14 žiakov má predĺžené klasifikačné obdobie, 9 žiakov plní povinnú školskú dochádzku mimo územia SR. 31 žiakov dostalo k polročnému hodnoteniu aj pochvalu triednym učiteľom za výborný prospech. 10 žiakov si vyslúžilo pokarhanie triednym učiteľom alebo riaditeľom školy za neospravedlnenú dochádzku. Žiaci 1. stupňa vymaškali 6 928 hodín, z toho 27 neospravedlnených, žiaci 2. stupňa 3 945 hodín, z nich bolo 76 neospravedlnených. Výpisy známok si žiaci a ich rodičia mohli pozrieť netradične v

elektronickej žiackej knižke. Niektorým rodičom sme ich odovzdali v papierovej podobe, aby vedeli, kde musia ich deti pridať, aby koniec roka dopadol v hodnotení lepšie ako polrok. Prvostupniarom sme výpisy odovzdali po návrate do školy.

Nezabúdame na našich žiakov ani vtedy, keď čas školského vyučovania musia tráviť doma. Organizujeme pre nich spoločné aktivity prostredníctvom fotoobjektívu. Priblížili nám ako zahŕňajú nudu, ako trávili Vianoce, ponúkame možnosti, ako využiť voľný čas zmysluplne. Vyhľadali sme fotografickú súťaž „Región mojím objektívom“ zameranú na fotografie zvierat, stromov, kvetov, i panoramatický pohľad na našu krásnu krajinu. V škole využijeme čas na skrášlenie tried. Pustili sme sa do maľovania, aby žiaci prišli do pekných, čistých tried.

Ako to bude ďalej? Ťažko povedať. Mladší žiaci sa vrátili do školských lavíc už 8. februára, ale nie všetci. Prišlo ich 66%. Školský klub je v prevádzke pre deti zamestnaných rodičov. Nie každý mal odvahu pustiť dieťa do kolektívu v súčasnej situácii. Stále sú tu obavy. Zostanú zdraví, nedostanú tú nešťastnú chorobu? Naďalej pokračuje dištančné vzdelávanie na druhom stupni. Učíme cez internet, ale aj tlačíme úlohy pre tých, ktorí nemajú možnosť poslať ich elektronicky.

Touto cestou by som chcela poďakovať všetkým, ktorí sa podieľajú svojou troškou na vzdelávaní mladej generácie, učiteľom, rodičom, aj starším súrodencom, ktorí pomôžu tým menším, pani starostke aj celému odberovému tímu, ktorí zabezpečujú testovanie našich zamestnancov i rodičov, aby žiaci mohli nastúpiť do školy a nemuseli cestovať za testovaním. Naším upratovačkám, školníkov, ktorí pravidelne dezinfikujú priestory školy, aby náhoda nemala šancu, pani kuchárkam. Verím, že spoločnými silami všetko zvládneme a v zdraví tento školský rok dokončíme v školských laviciach.

Ľubomíra Vančíková, riaditeľka ZŠ s MŠ V. Mináča Klenovec

Napriek rôznym obmedzeniam sa miestna špeciálna základná škola zapojila do projektu Recyklohry s názvom Zbieram, zbieraš, zbierame.

Vybehnimo na Poľanu

Klenovská Poľana (848 m) je jeden z vrchov klenovského chotára. Rozprestiera sa severo-západne od Klenovca. Dostaneme sa tam pešo z námestia smerom na Ráztočné asi za 1,5 hodiny. Autom samozrejme rýchlejšie. Zaparkovať sa dá pri Penzióne na Ráztočnom. Pri pešej túre vedľa priehrady sa otvára pred nami celá panorama vrchov až po Klenovský Vepor. Cieľ našej cesty bude oveľa bližšie, vpravo nad priehradou vidno Hrbky, zalesnené Uhlíšte a ďalej už svahy Poľany. Názvy častí Poľany smerom od priehrady sú také krásne ako príroda, ktorú vidíme: Haragiňovo, Čierny potok, Čierna skala, Sapúnske, Mydlové, Viliamov potok, Viliamová a Pavlov potok.

Asfaltová cesta ktorou kráčame bola postavená ako súčasť výstavby priehrady v rokoch 1967 – 1973. Za ústím priehrady po prechode mostom ponad Rimavu sa vrátíme na pôvodnú starú cestu, ktorou sa pred postavením priehrady chodilo dolinou, ktorá je teraz pod vodou. Cesta pokračuje ďalej vedľa Rimavy. V súvislosti s touto našou riekou treba spomenúť občana Klenovca, ktorý pravdepodobne ako prvý vynášiel automatickú práčku. Býval práve v tejto časti chotára na Pradi-dove, vľavo za Rimavou. Občan M. B. bol roľník, mal kone a veľa furmanil. Keď skoro denne prechádzal cez riekku a čakal, kým sa kone napijú, pozeral sa, ako sa plávajúce korene jelší, ktoré rastú na brehu mykajú v prúde vody. Napadlo ho, že keby na tom koreni boli uviazané nohavice, tak by sa iste oprali. Na druhý deň ráno, keď prechádzal s koňmi cez riekku, nohavice na koniec koreňa uviazal. Keď sa poobede vracal domov nohavice boli skutočne vypraté. Fungovalo to! Samozrejme sa s tým pochválil. Niektorí ľudia sa mu vysmiali, ale tí, čo sa išli pozrieť, uznali, že prúd vody je dostatočne silný, lebo koreň s nohavicami sa myká po kameňoch, ktoré sú vo vode a pri tom sa ešte víri aj jemný piesok, ktorý pomáha čisteniu. Bolo už treba domyslieť len niektoré detaily, ako bolo napríklad to, že váha prádla nespela byť príliš veľká vzťahom na prúd vody, pretože prádlo sa vtedy slabšie mykalo. Tiež bolo

veľmi dôležité upevnenie o koreň, aby prádlo neodniesla riekka. Klenovčan M. B, ktorý takto vynášiel automatickú práčku, vraj inak nemal veľa šťastia v súkromnom živote a nedarilo sa mu až tak. Kto dokáže vysvetliť, prečo odvažuje niekedy zvíťazi a inokedy prehrá?

Keď pokračujeme ďalej, dostaneme sa na Predrážtočné. Tadiaľ môžeme odbočiť z asfaltky hneď pri transformátore vpravo na poľnú cestu a „vybehnúť“ na Poľanu. Na Ráztočnom sa môžeme zastaviť potom, pri návrate z Poľany zo smeru od Paseky. Poľná cesta vedie vedľa veľkej budovy seníka roľníckeho družstva. Tieto časti sa volajú Sapúnske a vľavo Mydlové. Vraj preto, lebo keď je mokro, tak hlina je šmykľavá až lepkavá ako mydlo - po klenovsky sapún. Kto vie prečo jeden breh sa volá tak a druhý onak? Cesta vedie cez súkromné pozemky a prvý pes, ktorý nás zbadal svojím uvitacím brechotom a dobiedzavým poskakaním dáva vedieť všetkým, že niekto prichádza. Sme tu hostia, turisti, keď prichádzame na miesta kde nebyvame. „Pán Boh daj dobrý deň,“ - pekne po starom pozdraví majiteľ, ktorý vyšiel pozrieť, prečo pes tak breše. Patrí sa odpovedať: - „Pán Boh uslyš.“ Možno sa nás opýta, či sme zabúdili alebo ak sa poznáme, tak vysloví pre mňa nádhernú otázku. – „Tahor? – Tahor“, - odpovedám. Alebo: - „Talou? - Talou! Vnímam do špičky ten záujem. Tú obvyčajnú ľudskosť, ktorá sa tu narodila,

lebo sa v tých ťažkých podmienkach naučila takto žiť. Deti, ktoré tu vyrastali, sa naučili pásť kravy, dojiť, hrabať kosiť. Napríklad pre mňa ako „turistu“ bolo nepochopiteľné, ako sa dajú tak „zľahka“ držať hrable, ako mi ukazovali a ešte aj šikovne obrátiť s nimi seno. Alebo ráno rozmetať petrence a nemám sa trápiť, že seno môže zmoknúť, lebo keď ja vidím, že sa obloha mračí a podľa mňa je to zbytočná robota! Pre nich to bolo jednoduché. Keď seno zmoklo, tak aj uschne.

Ako tu naši predkovia žili bez počítačov, bez predpovede počasia. Roľní-

ka nenapadlo, kto mu bude preplácať prípadné ekonomické straty. Nepoznal zákon, podľa ktorého by mal na niečo nárok. Mal ruky a dôveroval Bohu. Nečakal presné inštrukcie kedy a čo má robiť. Schopnosti roľníckych rodín na riešenie každodenných potrieb boli väčšie a pestrejšie ako najvýkonnejšie počítače. Naučili sa to práve z tej prírody, uprostred ktorej žili. Spoznali, že stvorená príroda má ohromujúce schopnosti obnovy. V zime si zem oddýchne a na jar všetko určite znovu začne rásť. Z tohto poznania pramenila tá obvyčajná úcta k zemi, prírode. Pokúsme sa nájsť takéto vysvetlenie. Aby roľník (robotník, súkromník, lekáreň,...) ráno nevstával so strachom, potrebuje odvahu, vieru. Pretože každý deň prináša vždy čerstvé dôvody na strach. To, ako tu ľudia na vrchoch žili, pracovali, tvorili, zveľaďovali svoje majetky, premieňalo to aj ich samých – skúsme uznať, že k dobrému. Naopak, nenávisť ľudí, zloba, hnev vychádzajú z pocitu bezmocnosti.

Keď tak vykračujeme ďalej do kopca Haragiňovo z Čiernej skaly a počúvame pri tom vlastný dych pozorajúc aj pod nohy, dobre padne zastaviť sa a oddýchnuť. Tak zastavme sa a rozhlídnime z tohoto miesta. Výhľady,

ktoré sa naskytli, sú úžasné. Smerom na Klenovec ponad priehradu. Vpravo Laz, Chorepa, Sinec, vľavo Polomce. A teraz sa pomaly otočíme odkiaľ sme prišli. Krása, vykrikoval som nahlas. Viliamová, Veľká Borová, Paseka, Oltárne. Vepor (1338 m), Železná brána. Z Ráztočného nám to trvalo asi 40 minút. Pokračujeme ďalej a stúpame stále vyššie až na vrchol Klenovskej Poľany (848 m). Poznáme to podľa turistickéj značky, ktorá je pripravená na strome. Vrcholom Poľany vedie zelená turistická značka, ktorá vedie z klenovského námestia cez Klenovčok, Čerešňový potok, Poľanu až do Tisovca. My môžeme pokračovať po zelenej značke na Tisovskú Poľanu a potom zísť Grňom

do doliny alebo pred tým viditeľnou cestou cez Viliamovú rovno dolu do doliny smerom na Paseku a potom na Ráztočné. Celá trasa z Ráztočného späť sa dá zvládnuť za 2,5 hodiny. Z Poľany sú výhľady smerom na Ostrú (1011 m), Halubenec, Babinú, Klen (811 m) a prekvapí nás aj pohľad na Hradovú nad Tisovcom.

Keď sa na Poľane dobre orientujeme a je dobrá viditeľnosť, tak sa dajú vidieť aj Vysoké Tatry. Opýtal som sa kamaráta Jara, ktorý vyrástol v časti Poľany nad Pavlovým potokom, aby mi povedal ešte niečo zaujímavé o tomto našom nenápadnom vrchu. - „Keď to chceš vedieť, tak Klenovská Poľana má 848 m a Mont Everest 8848 m!“ Aha, uvedomil som si. To čo som dokázal je vlastne nič. Nevieť prečo, ale ešte aj táto správa ma napokon potešila. Uvedomil som si, že deti z týchto vrchov a iné až zo Skorušiny, chodili každý deň do Klenovca do školy aj späť. A tu doma ich ešte čakala práca. Pre nás „mešťanov“ výkon ako výstup na Mont Everest. Pozývam vás, kto môžete a vládnete, vyjdime von do prírody. Máme ju pod nosom. Ktorákoľvek časť nášho chotára je nádherná. Vďaka Bohu.

Ján Kováčik

